

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการสัมผัสสื่อและการยอมรับสารนิเทศด้านแรงงานของคนงานในโรงงานอุตสาหกรรม .
2. เพื่อสำรวจชนิดและรูปแบบของสื่อที่คนงานมีการสัมผัสสารนิเทศด้านแรงงาน
3. เพื่อสำรวจประเภทของเนื้อหาข่าวสารที่คนงานต้องการ
4. เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลส่วนบุคคลกับการสัมผัสสื่อสารนิเทศด้านแรงงาน
5. เพื่อเปรียบเทียบการยอมรับสารนิเทศด้านแรงงานของคนงานที่มีข้อมูลส่วนบุคคลแตกต่างกัน
6. เพื่อเปรียบเทียบการสัมผัสสื่อสารนิเทศด้านแรงงาน ของคนงานที่ปฏิบัติงานในโรงงานอุตสาหกรรมต่างขนาดกัน

สมมติฐานการวิจัย

1. ข้อมูลส่วนบุคคลของคนงาน มีความสัมพันธ์กับการสัมผัสสื่อสารนิเทศด้านแรงงาน
2. คนงานที่มีข้อมูลส่วนบุคคลแตกต่างกัน จะมีการยอมรับสารนิเทศด้านแรงงานแตกต่างกัน
3. คนงานที่อยู่ในโรงงานอุตสาหกรรมต่างขนาดกัน มีการสัมผัสสื่อสารนิเทศด้านแรงงานแตกต่างกัน

คำถามในการวิจัย

1. คนงานมีการสัมผัสสื่อชนิดใดมากที่สุด
2. คนงานมีการสัมผัสสื่อสารนิเทศด้านแรงงานชนิดใดมากที่สุด
3. คนงานมีการยอมรับสารนิเทศด้านแรงงานในระดับใด
4. เนื้อหาของสารนิเทศประเภทใดที่คนงานต้องการ
5. ข้อมูลส่วนบุคคลของคนงาน มีความสัมพันธ์กับการสัมผัสสื่อสารนิเทศด้านแรงงานหรือไม่
6. คนงานที่มีข้อมูลส่วนบุคคลต่างกันมีการยอมรับสารนิเทศด้านแรงงานต่างกันหรือไม่
7. คนงานที่อยู่ในโรงงานอุตสาหกรรมต่างขนาดกัน มีการสัมผัสสื่อสารนิเทศด้านแรงงานแตกต่างกันหรือไม่

สรุปผลการวิจัย

1. สถานภาพทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ประชากรส่วนใหญ่เป็นผู้ปฏิบัติงานในโรงงานอุตสาหกรรมขนาดกลาง คิดเป็นร้อยละ 45.2 ร้อยละ 46.5 เป็นชาย และร้อยละ 52.9 เป็นหญิง กลุ่มอายุที่มีจำนวนมากที่สุดอยู่ในระหว่าง 20-30 ปี คิดเป็นร้อยละ 62.2 มีวุฒิการศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพมากที่สุด เป็นร้อยละ 27.6 และรองลงมามีการศึกษาระดับประถมศึกษาเท่ากับร้อยละ 24.1 ส่วนใหญ่ได้รับค่าจ้างรายเดือนเท่ากับ 2,001-3,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 46.2 มีช่วงเวลาดำเนินการระหว่าง 08.00-17.00 น. คิดเป็นร้อยละ 84.9 มีอายุงานน้อยกว่า 5 ปีเป็นส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 60.9 และมีตำแหน่งงานในระดับปฏิบัติงานในส่วนโรงงาน เป็นส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 61.9

2. การสัมผัสสารนิเทศทั่ว ๆ ไปของคนงาน พบว่า

2.1 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการสัมผัสสื่อโทรทัศน์อย่างสม่ำเสมอ คือ ร้อยละ 41.7 รองลงมาคือ สื่อวิทยุกระจายเสียง คิดเป็นร้อยละ 29.2 ส่วนสื่อประเภทนิตยสารและสิ่งพิมพ์เป็นสื่อที่กลุ่มตัวอย่างมีการสัมผัสน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 3.8 และ 5.1 ตามลำดับ

2.2 กลุ่มตัวอย่างให้เหตุผลในการสัมผัสสื่อวิทยุกระจายเสียง โทรทัศน์และนิตยสาร เพื่อความบันเทิงเป็นส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 68.3 ร้อยละ 71.5 และร้อยละ 43.3 ตามลำดับ ส่วนเหตุผลในการสัมผัสหนังสือพิมพ์และสิ่งพิมพ์อื่น ๆ คือเพื่อต้องการทราบข่าวมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 74.4 และ 53.2 ตามลำดับ

2.3 เนื้อหาของสารนิเทศในสื่อวิทยุกระจายเสียงที่กลุ่มตัวอย่างชอบ คือ เนื้อหาประเภทความบันเทิงคิดเป็นร้อยละ 69.9 เช่นเดียวกับสื่อ นิตยสาร เป็นร้อยละ 62.5 ส่วนเนื้อหาในสื่อโทรทัศน์ และหนังสือพิมพ์ที่กลุ่มตัวอย่างชอบ คือ ข่าว คิดเป็นร้อยละ 56.7

2.4 ช่วงเวลาที่กลุ่มตัวอย่างมีการสัมผัสสื่อวิทยุ เป็นประจำ คือ ก่อนเวลา 06.00 น. และ 06.00-08.00 น. คิดเป็นร้อยละ 24.4 ส่วนช่วงเวลาที่กลุ่มตัวอย่างมีการสัมผัสสื่อโทรทัศน์เป็นประจำ คือ เวลา 19.00-21.00 น. คิดเป็นร้อยละ 56.7

2.5 สถานีโทรทัศน์ที่กลุ่มตัวอย่างรับชมบ่อยที่สุด คือ สถานีโทรทัศน์ช่อง 7 คิดเป็นร้อยละ 74.4

2.6 หนังสือพิมพ์ที่กลุ่มตัวอย่างอ่านบ่อยที่สุด คือ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ คิดเป็นร้อยละ 73.1

2.7 ประเภทของนิตยสารที่กลุ่มตัวอย่างอ่านบ่อยที่สุด คือ นิตยสารสำหรับผู้หญิงและแม่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 34.7

3. การสัมผัสสื่อสารนิเทศด้านแรงงาน

3.1 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ได้รับสารนิเทศด้านแรงงานจากสื่อวิทยุกระจายเสียงในความถี่นาน ๆ ครั้ง มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 34.3 เช่นเดียวกับการรับสารนิเทศ จากสื่อ

นิตยสาร สื่อสิ่งพิมพ์อื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 37.5 และ 40.4 ส่วนการรับสารนิเทศด้าน
แรงงานจากสื่อโทรทัศน์ กลุ่มตัวอย่างมีการรับในควมถึปานกลาง มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ
32.4 เช่นเดียวกับการรับสารนิเทศจากสื่อหนังสือพิมพ์ คิดเป็นร้อยละ 33.3 สำหรับสื่อ
วิทยุทัศน์และสื่อบุคคลนั้น กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีการรับสารนิเทศในระดับความถึนาน ๆ ครั้ง
มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 15.1, 19.2 และ 24.0 ตามลำดับ

3.2 เนื้อหาของสารนิเทศด้านแรงงานจากสื่อต่าง ๆ ที่กลุ่มตัวอย่างได้รับมีดังนี้

3.2.1 สื่อสิ่งพิมพ์

3.2.1.1 แผ่นพับ เนื้อหาที่ได้รับมากที่สุด คือเรื่องความปลอดภัย
ภัยในการทำงาน ซึ่งมีการรับในระดับปานกลาง เนื้อหาที่ได้รับน้อยที่สุด คือเรื่องแรงงานสัมพันธ์

3.2.1.2 โปสเตอร์ เนื้อหาที่ได้รับมากที่สุด คือ เรื่องความ
ปลอดภัยในการทำงานและการป้องกันสารเสพติด เนื้อหาที่ได้รับน้อยที่สุด คือ เรื่องการฟื้นฟู
สมรรถภาพคนงานพิการ

3.2.1.3 สิ่งพิมพ์อื่น ๆ เช่น หนังสือ วารสาร จุลสาร ฯลฯ
เนื้อหาที่ได้รับมากที่สุด กฎหมายแรงงานและการแรงงานสัมพันธ์แต่ยังมีการการรับในระดับน้อย

3.2.2 สื่ออิเล็กทรอนิกส์ เนื้อหาที่ได้รับมากที่สุดคือเรื่องความปลอดภัย
ในการทำงาน จากสื่อวิทยุกระจายเสียงและโทรทัศน์ แต่มีการรับในระดับน้อย

3.2.3 สื่อบุคคล เนื้อหาที่ได้รับจากสื่อบุคคลมากที่สุด คือ เรื่องความ
ปลอดภัยในการทำงาน แต่ยังมีการรับในระดับน้อย

3.3 การยอมรับสารนิเทศด้านแรงงาน

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการยอมรับสารนิเทศด้านแรงงานในเรื่องของการมีความ
คิดว่าสารนิเทศมีประโยชน์ต่อตนเองและเพื่อนร่วมงาน รวมทั้งคิดว่าจะสามารถนำไปปฏิบัติได้
ซึ่งเป็นการยอมรับในขั้นของการไตร่ตรองใคร่ครวญทางได้ทางเสีย (Evaluation Stage)
ส่วนการยอมรับในขั้นอื่น ๆ เช่น การทราบแหล่งที่มาของสื่อ การมองเห็นว่า สารนิเทศนั้นเป็น
ความรู้ใหม่ ความสนใจในสารนิเทศ การติดตามซักถาม มีความคิดที่จะปฏิบัติตามและการปฏิบัติ
ตาม รวมทั้งการมองเห็นผลสำเร็จของการปฏิบัติตามและการนำไปบอกกล่าวแก่เพื่อนร่วมงาน
คนงานยังมีการยอมรับในระดับปานกลาง

4. ความต้องการในด้านเนื้อหาของสารนิเทศด้านแรงงานและสารนิเทศทั่ว ๆ ไป

4.1 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ร้อยละ 76.3 เห็นว่าปริมาณของสารนิเทศด้าน
แรงงานที่ได้รับยังไม่เพียงพอ และมีความต้องการในเรื่องของ กฎหมายประกันสังคม การจัด
สวัสดิการ และเรื่องเงินทดแทนกรณีเจ็บป่วยอันเนื่องมาการทำงาน คิดเป็นร้อยละ 12.6
และ 12.5 ตามลำดับ

4.2 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ร้อยละ 83.3 ต้องการทราบสารนิเทศทั่ว ๆ ไป

เพิ่มขึ้น ส่วนเนื้อหาที่ต้องการมากที่สุด คือ กฎหมายทั่วไปสำหรับประชาชน ร้อยละ 17.5 และรองลงมาคือการฝึกอาชีพพิเศษเพื่อเสริมรายได้

5. ความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลส่วนบุคคลกับการสัมผัสสื่อสารนิเทศด้านแรงงานพบว่า

5.1 ขนาดของโรงงาน มีความสัมพันธ์กับการสัมผัสสื่อสารนิเทศด้านแรงงาน ประเภทสื่อวิทยุทัศน์ สื่อสิ่งพิมพ์และสื่อบุคคล หมายความว่ากลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในโรงงานต่างขนาดกันจะมีการสัมผัสสื่อสารนิเทศด้านแรงงาน คือ สื่อวิทยุทัศน์ สื่อสิ่งพิมพ์และสื่อบุคคล แตกต่างกัน โดยโรงงานขนาดเล็กมีการสัมผัสสื่อวิทยุทัศน์มากกว่า โรงงานขนาดกลางและโรงงานขนาดเล็ก และขนาดกลางจะมีการสัมผัสสื่อสิ่งพิมพ์น้อยกว่ากลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในโรงงานขนาดใหญ่

ส่วนสื่อบุคคลนั้น กลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในโรงงานขนาดเล็ก จะมีการสัมผัสสื่อบุคคล คือ เจ้าหน้าที่จากกรมแรงงาน มากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในโรงงานอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ ส่วนการสัมผัสสื่อบุคคล คือ สมาชิกสหภาพแรงงานนั้น กลุ่มตัวอย่างในโรงงานขนาดเล็กจะมีระดับการสัมผัสสื่อมากกว่า กลุ่มตัวอย่างในโรงงานขนาดกลาง และสื่อบุคคลคือเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงาน กลุ่มตัวอย่างในโรงงานขนาดเล็ก จะมีการสัมผัสสื่อดังกล่าวมากกว่า กลุ่มตัวอย่างในโรงงานขนาดกลางและขนาดใหญ่ ส่วนสื่อบุคคล คือ หัวหน้างาน กลุ่มตัวอย่างในโรงงานขนาดกลางมีการสัมผัสสื่อบุคคล(หัวหน้างาน) น้อยกว่ากลุ่มตัวอย่างในโรงงานขนาดใหญ่

5.2 เพศชายและเพศหญิงมีการสัมผัสสื่อสารนิเทศด้านแรงงานประเภทโทรทัศน์ แตกต่างกัน โดยเพศชายมีการสัมผัสสื่อดังกล่าวมากกว่า

5.3 อายุมีความสัมพันธ์กับการสัมผัสสื่อสารนิเทศด้านแรงงาน ประเภทวิทยุกระจายเสียงและสื่อบุคคล โดยกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 20-30 ปี จะมีการสัมผัสสื่อวิทยุกระจายเสียงมากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 31-40 ปี ส่วนสื่อบุคคล คือสมาชิกสหภาพแรงงาน นั้น กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุน้อยกว่า 20 ปี มีการสัมผัสสื่อดังกล่าวมากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 20-30 และ 31-40 ปี

5.4 ระดับการศึกษามีความสัมพันธ์กับการสัมผัสสื่อสารนิเทศด้านแรงงาน ประเภทหนังสือพิมพ์ โดยกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาชั้นประถมศึกษาจะมีการสัมผัสสื่อหนังสือพิมพ์น้อยกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาในชั้นมัธยมศึกษา ประกาศนียบัตรวิชาชีพ ปริญญาตรี และปริญญาโท

5.5 อัตราค่าจ้างหรือระดับรายได้ มีความสัมพันธ์กับการสัมผัสสื่อสารนิเทศด้านแรงงาน ประเภทนิตยสาร โดยกลุ่มตัวอย่างที่มีอัตราค่าจ้าง 3,001-4,000 บาท จะมีการสัมผัสสื่อ นิตยสารน้อยกว่ากลุ่มที่มีอัตราค่าจ้าง 4,001- 5,000 บาท

5.6 ช่วงเวลาการทำงาน มีความสัมพันธ์กับการสัมผัสสื่อสารนิเทศด้านแรงงาน คือวิทยุทัศน์ และสื่อบุคคล โดยกลุ่มที่มีช่วงเวลาการทำงานแตกต่างกัน จะมีการสัมผัสสื่อวิทยุทัศน์ และสื่อบุคคลแตกต่างกัน ดังนี้

5.6.1 ในการสัมผัสสื่อวิทยุทัศน์ กลุ่มที่มีเวลาทำงาน 06.00-14.00 น.

มีการสัมผัสสื่อวีดิทัศน์น้อยกว่ากลุ่มที่มีเวลาทำงาน 08.00-17.00 น. และ 09.00-18.00 น. และกลุ่มที่มีเวลาทำงาน 08.00-17.00 น. มีการสัมผัสสื่อวีดิทัศน์มากกว่ากลุ่มที่มีเวลาทำงาน 09.00-18.00 น. และ 07.00-18.00 น.

5.6.2 ในการสัมผัสสื่อบุคคล คือ เจ้าหน้าที่จากกรมแรงงานนั้น กลุ่มที่มีเวลาทำงานระหว่าง 06.00-14.00 น. จะมีการสัมผัสสื่อบุคคลดังกล่าว น้อยกว่ากลุ่มที่มีเวลาทำงานระหว่าง 07.00-18.00 น. และ 14.00-22.00 กลุ่มที่มีเวลาทำงานระหว่าง 14.00-22.00 น. จะมีการสัมผัสสื่อนี้ น้อยกว่ากลุ่มที่มีเวลาทำงาน 08.00-17.00 น. แต่มากกว่ากลุ่ม 06.00-06.00 น.

5.6.3 ในการสัมผัสสื่อบุคคล คือ สมาชิกสหภาพแรงงาน กลุ่มที่มีเวลาการทำงานระหว่าง 07.00-18.00 น มีการสัมผัสสื่อนี้ มากกว่ากลุ่มที่มีเวลาการทำงานระหว่าง 06.00-14.00 น. , 08.00-17.00 น. และ 09.00-18.00 น. ซึ่งกลุ่มที่มีเวลาการทำงาน 08.00-17.00น. ก็มีการสัมผัสสื่อนี้ น้อยกว่ากลุ่มที่มีเวลาการทำงานระหว่าง 09.00-18.00 น. และ 06.00-06.00 ด้วย

5.6.4 ในการสัมผัสสื่อบุคคล คือเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานนั้นกลุ่มที่มีเวลาทำงานระหว่าง 07.00-18.00 น. จะมีการสัมผัสสื่อดังกล่าว น้อยกว่ากลุ่มอื่น ๆ

5.6.5 ในการสัมผัสสื่อบุคคล คือ หัวหน้างาน กลุ่มที่มีเวลาการทำงานช่วง 06.00-06.00 น. จะมีการสัมผัสสื่อนี้ในระดับน้อยกว่ากลุ่มที่มีเวลาการทำงาน 06.00-14.00 น. 08.00-17.00 น. และ 09.00-18.00 น. ส่วนกลุ่มที่มีเวลาการทำงานระหว่าง 14.00-22.00 น. จะสัมผัสสื่อนี้ในระดับน้อยกว่ากลุ่มที่มีเวลาทำงาน ระหว่าง 09.00-18.00 น.

5.7 อายุการทำงานมีความสัมพันธ์กับการสัมผัสสื่อสารนิเทศด้านแรงงานประเภทสื่อวีดิทัศน์และสื่อสิ่งพิมพ์และสื่อบุคคล คือ หัวหน้างาน

โดยกลุ่มที่มีอายุน้อยกว่า 5 ปี จะมีการสัมผัสสื่อวีดิทัศน์ มากกว่ากลุ่มที่มีอายุงาน 5-10 ปี และ 15 ปีขึ้นไป และมีการสัมผัสสื่อสิ่งพิมพ์มากกว่ากลุ่มอายุน้อยกว่า 5 ปี และกลุ่มที่มีอายุงานน้อยกว่า 5 ปี จะมีการสัมผัสสื่อบุคคล คือ หัวหน้างานน้อยกว่ากลุ่มที่มีอายุงาน 5-10 ปี และกลุ่มที่มีอายุงาน 5-10 ปี มีการสัมผัสสื่อบุคคลดังกล่าวมากกว่ากลุ่มที่มีอายุงาน 11-15 ปี

5.8 ตำแหน่งงาน มีความสัมพันธ์กับการสัมผัสสื่อสารนิเทศด้านแรงงานประเภทสื่อบุคคล คือ

5.8.1 ในการสัมผัสสื่อบุคคลคือเจ้าหน้าที่จากกรมแรงงานกลุ่มที่มีตำแหน่งงานในระดับปฏิบัติงานและหัวหน้างานมีการสัมผัสสื่อนี้ มากกว่ากลุ่มผู้บริหารระดับกลาง

5.8.2 ในการสัมผัสสื่อบุคคล คือสมาชิกสหภาพแรงงาน กลุ่มที่มีตำแหน่งงานในระดับปฏิบัติงานมีการสัมผัสสื่อดังกล่าวมากกว่ากลุ่มผู้บริหารระดับกลาง

5.8.3 ในการสัมผัสสื่อบุคคล คือเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานกลุ่มที่มีตำแหน่งงานในระดับปฏิบัติงานและหัวหน้างาน มีการสัมผัสสื่อดังกล่าว มากกว่ากลุ่มผู้

บริหารระดับกลาง

6. ความแตกต่างในระดับการยอมรับสารนิเทศด้านแรงงาน

6.1 กลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในโรงงานขนาดกลางจะมีความสนใจในเนื้อหาของสารนิเทศที่ได้รับ และมีการติดตามซักถามหารายละเอียดเกี่ยวกับสารนิเทศนั้นเพิ่มเติมมากกว่ากลุ่มตัวอย่างในโรงงานขนาดใหญ่ ส่วนเรื่องการปฏิบัติตาม หรือนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ นั้น กลุ่มตัวอย่างในโรงงานขนาดเล็กมีการปฏิบัติมากกว่าโรงงานขนาดใหญ่ และในเรื่องความคิดที่จะปฏิบัติตามกลุ่มที่อยู่ในโรงงานขนาดใหญ่ มีการปฏิบัติมากกว่ากลุ่มที่อยู่ในโรงงานขนาดกลางและขนาดเล็ก

6.2 กลุ่มที่มีระดับการศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ มีการยอมรับสารนิเทศในเรื่องของความสามารถในการปฏิบัติตาม หรือมีการนำความรู้ไปใช้มากกว่ากลุ่มที่มีการศึกษาในระดับประถมศึกษา

6.3 กลุ่มที่มีระดับรายได้ 4,000-5,000 บาท และ 5,000 บาทขึ้นไปมีการปฏิบัติในเรื่องของความคิดที่จะปฏิบัติตามหรือได้ปฏิบัติตามมากกว่า กลุ่มที่มีระดับรายได้น้อยกว่า 2,000 บาทและ 2,001-3,000 บาท

6.4 กลุ่มที่มีตำแหน่งหัวหน้างานมีการปฏิบัติในเรื่องของความคิดในการติดตามหารายละเอียดเพิ่มเติม การมีความคิดที่จะปฏิบัติตามตลอดจนการปฏิบัติตามมากกว่ากลุ่มที่อยู่ในระดับปฏิบัติงาน

7. ความแตกต่างในการสัมผัสสื่อสารนิเทศด้านแรงงานของกลุ่มตัวอย่างในโรงงานต่างขนาดกัน สรุปได้ดังนี้

7.1 กลุ่มที่อยู่ในโรงงานขนาดใหญ่มีการสัมผัสสื่อวิทยุ มากกว่ากลุ่มที่อยู่ในโรงงานขนาดเล็ก

7.2 กลุ่มที่อยู่ในโรงงานขนาดกลางและขนาดใหญ่มีการสัมผัสสื่อหนังสือพิมพ์มากกว่ากลุ่มที่อยู่ในโรงงานขนาดเล็ก

7.3 กลุ่มที่อยู่ในโรงงานขนาดกลาง และขนาดใหญ่มีการสัมผัสสื่อสิ่งพิมพ์ ได้แก่ แผ่นพับ โปสเตอร์ แผ่นปลิว ป้ายเตือน ป้ายประกาศ มากกว่ากลุ่มที่อยู่ในโรงงานขนาดเล็ก

7.4 กลุ่มที่อยู่ในโรงงานขนาดเล็ก มีการสัมผัสสื่อบุคคล คือ เจ้าหน้าที่กรมแรงงานมากกว่ากลุ่มที่อยู่ในโรงงานขนาดใหญ่

7.5 โดยสรุปแล้ว ทุกกลุ่มยังมีการสัมผัสสื่อสารนิเทศด้านแรงงานในระดับน้อย

ผู้วิจัยขอสรุปผลการวิจัย ตามคำถามในการวิจัย ดังนี้ คือ

1. คนงานมีการสัมผัสสื่อโทรทัศน์มากที่สุด และมีระดับการสัมผัสสื่อโดยสม่ำเสมอ
2. สารนิเทศด้านแรงงานที่คนงานได้รับมากที่สุด คือการรับจากสื่อโทรทัศน์ ซึ่งได้รับในระดับปานกลาง

3. ในการยอมรับสารนิเทศด้านแรงงาน คนงานส่วนใหญ่มีการยอมรับสารนิเทศด้านแรงงาน ในขั้นของการไตร่ตรองใคร่ครวญทางใต้ทางเสียด มากที่สุด

4. เนื้อหาสารนิเทศที่คนงานต้องการ คือ กฎหมายประกันสังคม การจัดสวัสดิการ และเรื่องเงินทดแทนกรณีเจ็บป่วยจากการทำงาน ส่วนสารนิเทศทั่วไป คนงานมีความต้องการในเรื่องกฎหมายทั่วไปสำหรับประชาชน มากกว่าเรื่องอื่น ๆ

5. ข้อมูลส่วนบุคคลของคนงาน ซึ่งได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ระดับรายได้ เวลาการทำงาน อย่งานและตำแหน่งงานมีความสัมพันธ์กับการสัมผัสสื่อสารนิเทศด้านแรงงาน

6. คนงานที่มีระดับการศึกษา ระดับรายได้และตำแหน่งงานต่างกันมีการยอมรับสารนิเทศด้านแรงงานต่างกัน

7. คนงานที่ปฏิบัติงานในโรงงานอุตสาหกรรมต่างขนาดกันมีความแตกต่างกันในการสัมผัสสื่อสารนิเทศด้านแรงงาน โดยกลุ่มโรงงานขนาดกลางและขนาดใหญ่มีการสัมผัสสื่อวิทยุ หนังสือพิมพ์ และสื่อสิ่งพิมพ์อื่น ๆ มากกว่ากลุ่มโรงงานขนาดเล็ก แต่มีการสัมผัสสื่อบุคคล คือ เจ้าหน้าที่จากกรมแรงงาน น้อยกว่ากลุ่มโรงงานขนาดเล็ก

8. โดยสรุป คนงานยังมีการสัมผัสสื่อสารนิเทศด้านแรงงานในระดับน้อย

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยครั้งนี้ มีประเด็นสำคัญที่ควรนำมาอภิปรายดังนี้ คือ

การสัมผัสสื่อสารนิเทศทั่วไป

จากผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า คนงานส่วนใหญ่มีการชมโทรทัศน์อย่างสม่ำเสมอ และเนื้อหาที่ชอบ คือ ข่าว ซึ่งสื่อโทรทัศน์นั้นถือได้ว่าเป็นสื่อที่ได้รับความนิยมมากกว่าสื่ออื่นๆ เพราะสามารถได้ยินเสียงและเห็นภาพในขณะเดียวกันผู้รับสามารถดูได้ โดยไม่ต้องอาศัยความตั้งใจ หรือสมาธิมากนัก ก็สามารถรับข่าวสารได้โดยตลอด (สุโขทัยธรรมมาธิราช, 2531) และในปัจจุบันข่าวโทรทัศน์ก็เป็นรายการที่ได้รับความนิยมอย่างมากอีกด้วย (รวีวรรณ ประกอบผล, 2532) นอกจากนี้คนงานยังมีเหตุผลในการรับสื่อต่าง ๆ เพื่อความบันเทิงเป็นส่วนใหญ่ โดยเฉพาะในสื่อวิทยุกระจายเสียงและในการวิจัยครั้งนี้กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 20-30 ปี ซึ่งสมควร กวียะ (2526) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับนิสัยการรับข่าวสารของประชาชนในหมู่บ้านชนบทไทยทุกภาค พบว่า บุคคลที่อยู่ในวัยต้น (15-29 ปี) ส่วนใหญ่ชอบรายการบันเทิง และสัญญา สัญญาวิวัฒน์ (2526) ได้ศึกษาบทบาทของสื่อมวลชนที่มีต่อการดำรงชีวิตของประชาชนในกรุงเทพมหานคร พบว่า ประชาชนจะดูโทรทัศน์ทุกวัน และเพื่อความบันเทิงเป็นส่วนใหญ่ สำหรับช่วงเวลาของคนงานรับฟังวิทยุเป็นประจำคือ ก่อน 06.00-08.00 น. และชมโทรทัศน์เป็นประจำ คือ ในเวลา 19.00-21.00 น. ซึ่งในการสำรวจของสำนักงานสถิติแห่งชาติเกี่ยวกับการเปิดรับสื่อ (วิทยุและโทรทัศน์) ของประชาชนทั่วราชอาณาจักร พบว่า ช่วงเวลาที่มีผู้รับฟังวิทยุเป็นประจำ คือ ช่วงเวลา 06.00-08.00 น. และชมโทรทัศน์เป็นประจำคือในเวลา 20.00-22.00 น. เช่นกัน (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2527)

ส่วนสถานีโทรทัศน์ที่คนงานรับชมบ่อยที่สุด คือ สถานีโทรทัศน์ช่อง 7 ซึ่งตรงกับ

การสำรวจความนิยมของผู้ชมโทรทัศน์ในกรุงเทพมหานครพบว่า รายการของสถานีโทรทัศน์ช่อง 7 นั้น ได้รับความนิยมนอกเหนือจากสถานีโทรทัศน์ช่องอื่น ๆ (ไทยรัฐ, 2532)

ส่วนหนังสือพิมพ์ที่คนงานอ่านน้อยที่สุด คือ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ซึ่งตรงกับผลการสำรวจของคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ กระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและการพลังงาน ได้ทำการสำรวจทัศนคติของประชาชนที่มีต่อหนังสือพิมพ์ไทย พบว่า ประชาชน ในทุกระดับการศึกษาอ่านหนังสือพิมพ์ไทยรัฐเป็นประจำและในอัตราที่สูงกว่าฉบับอื่น ๆ

การสัมผัสสื่อและการยอมรับสารนิเทศด้านแรงงาน

จากผลการวิจัย พบว่า สารนิเทศด้านแรงงานที่คนงานได้รับส่วนใหญ่ รับจากสื่อโทรทัศน์ มากกว่าสื่ออื่น ๆ ซึ่งจากการรวบรวมผลการวิจัยเกี่ยวกับผลของสื่อมวลชน ของ Klapper (1960) สรุปได้ว่า บุคคลจะไม่ใช้สื่อทุกชนิดแต่จะเลือกใช้สื่อบางชนิด แล้วแต่ว่าสื่อ นั้นจะให้สารที่ตรงกับทัศนคติ หรือสารที่ตนมีความสนใจอยู่ ซึ่งปัจจุบันสารนิเทศด้านแรงงาน ไม่ว่าจะมาจากกรมแรงงาน หรือองค์กรอื่น ๆ ได้มีการนำเสนอในสื่อโทรทัศน์ มากพอสมควร และอีกประการหนึ่ง จากข้อมูลส่วนบุคคลพบว่า คนงานมีการสัมผัสสื่อโทรทัศน์เป็นประจำอยู่แล้ว โอกาสในการรับสารนิเทศด้านแรงงานจากโทรทัศน์จึงมีมากขึ้นด้วย

ในเรื่องของ การยอมรับสารนิเทศด้านแรงงาน พบว่า คนงานส่วนใหญ่มองเห็นประโยชน์และความสำคัญของสารนิเทศที่ได้รับ และคิดว่าจะนำไปปฏิบัติตามได้ ซึ่งอยู่ในการยอมรับขั้นไตร่ตรองใคร่ครวญทางได้ทางเสีย จะเห็นได้ว่าคนงาน มีการยอมรับสารนิเทศในขั้นต่าง ๆ ในระดับที่ไม่เท่ากัน หรือมีความมากน้อยต่อเนื่องกัน เป็นเพราะสารนิเทศด้านแรงงานที่มีการเผยแพร่อยู่ในปัจจุบันนั้นได้ใช้สื่อหลายประเภทในการเผยแพร่และส่วนใหญ่ คือ สื่อมวลชน และเจ้าหน้าที่จากกรมแรงงาน จากการศึกษาของ วิฑริย์ โอสถานนท์ (2516) ได้แสดงให้เห็นถึงอิทธิพลของการให้ความรู้ ชักจูงใจให้เกิดการยอมรับในระดับต่าง ๆ โดยผ่านสื่อต่างชนิดกัน ก็พบว่า สื่อมวลชนมีอิทธิพลทำให้เกิดการไตร่ตรองและสื่อบุคคล คือ เจ้าหน้าที่มีอิทธิพลสูงทำให้เกิดการชักจูงให้ปฏิบัติตามมากที่สุด

ความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลส่วนบุคคลกับการสัมผัสสื่อสารนิเทศด้านแรงงาน

จากผลการวิจัยพบว่า เพศ อายุ ระดับการศึกษา ระดับรายได้ ช่วงเวลาการทำงาน อายุงาน และตำแหน่งงาน มีความสัมพันธ์กับการสัมผัสสื่อและการยอมรับสารนิเทศด้านแรงงาน ซึ่งหมายความว่า บุคคลที่มีข้อมูลส่วนบุคคลเหล่านี้แตกต่างกันจะมีการสัมผัสสื่อ และการยอมรับสารนิเทศที่แตกต่างกันด้วย ซึ่งตรงกับงานวิจัยและแนวคิดของนักวิชาการหลายท่านในเรื่องของลักษณะประชากร เช่น เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานะทางเศรษฐกิจ และการมีตำแหน่งทางสังคม ที่แตกต่างกัน จะมีการรับสื่อที่แตกต่างกัน (วิจัยลักษณะ แสงอโร , 2530 และปรเมศตเวทิน , 2529) รวมทั้งสุมเมธ ภิญโญสินท (2523) ได้ทำการศึกษาถึงปัจจัยเกี่ยวกับอายุ เพศ อาชีพ การศึกษา สถานะทางเศรษฐกิจ ที่มีผลต่อการรับฟังรายการวิทยุ ประเภทต่างๆ

พบว่า อายุมีความสัมพันธ์กับความสนใจในการรับฟังรายการวิทยุ ในการศึกษาของ Schramm และ White (1972) ในเรื่องความสัมพันธ์ในการอ่านหนังสือพิมพ์กับปัจจัยด้านอายุ ระดับการศึกษา และสถานภาพทางเศรษฐกิจของผู้อ่าน พบว่า การอ่านหนังสือพิมพ์ของชาวอเมริกันมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นตาม อายุ การศึกษา และสถานภาพทางเศรษฐกิจ Morgan(1972) พบว่าการอ่านหนังสือพิมพ์ของบุคคลจะมีความแตกต่างไปตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพการสมรส การทำงานบางช่วงเวลาหรือทำงานเต็มเวลา และอาชีพ

ความแตกต่างในการยอมรับสารนิเทศด้านแรงงานของคนงานที่มีข้อมูลส่วนบุคคลต่างกัน

ส่วนเรื่องการยอมรับสารนิเทศด้านแรงงานนั้น จากการวิจัยในครั้งนี้ พบว่าคนงานที่อยู่ในโรงงานต่างขนาดกัน มีระดับการศึกษา ระดับรายได้ และตำแหน่งงานต่างกันมีการยอมรับสารนิเทศด้านแรงงานต่างกันด้วยเช่นกัน โดยในเรื่องของข้อมูลส่วนบุคคลกับการยอมรับสารนิเทศนั้นได้มีงานวิจัยได้กล่าวถึงในลักษณะเช่นเดียวกันนี้คือ Roger และ Svenning(1969) วิจัยพบว่า ระดับการศึกษา สถานะทางเศรษฐกิจ และสถานภาพทางสังคม มีความสัมพันธ์กับการยอมรับนวัตกรรมของชาวนาในโคลัมเบีย นอกจากนี้ Felicidad (1967), Gold และ Ralis (1957) ได้พบว่าปัจจัยต่างๆได้แก่ระดับการศึกษาของบุคคล สถานภาพทางสังคม สถานะทางเศรษฐกิจ ทำให้มีการยอมรับนวัตกรรมต่างกันด้วย

นอกจากนี้ ผลการวิจัยครั้งนี้ได้พบว่า อายุการทำงาน ช่วงเวลาการทำงานของคนงานก็มีความสัมพันธ์กับการสัมผัสสื่อ และขนาดของโรงงาน มีผลต่อการยอมรับสารนิเทศด้วยจึงน่าจะเป็นประเด็นที่ควรสังเกตในงานวิจัยที่มีลักษณะคล้ายกันนี้ต่อไป

ความแตกต่างในการสัมผัสสื่อสารนิเทศด้านแรงงานของคนงานที่อยู่ในโรงงานต่างขนาดกัน

ผลการวิจัย พบว่า คนงานที่อยู่ในโรงงานขนาดกลางและขนาดใหญ่ที่มีการสัมผัสสื่อวิทยุ หนังสือพิมพ์ และสิ่งพิมพ์ประเภทต่าง ๆ ในระดับที่สูงกว่าคนงานในโรงงานขนาดเล็ก ซึ่งโดยทั่วไปแล้วสภาพการทำงาน of โรงงานอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดใหญ่ จะมีสภาพการทำงานที่ดีกว่าโรงงานอุตสาหกรรมขนาดเล็ก (นิคม จันทรวีตร, 2527) ในที่นี้รวมถึงระดับการศึกษา ระดับรายได้ ของคนงานย่อมดีกว่าโรงงานขนาดเล็ก อีกทั้งการจัดให้มีการเผยแพร่ข่าวสารความรู้ไปสู่คนงานย่อมมีมากกว่าในโรงงานขนาดเล็กด้วยในขณะเดียวกันคนงานในโรงงานขนาดเล็กจะได้รับสารนิเทศด้านแรงงานจากสื่อมวลชนคือ เจ้าหน้าที่จากกรมแรงงานในระดับที่สูงกว่าคนงานในโรงงานขนาดกลางและขนาดใหญ่ ทั้งนี้เนื่องจากกรมแรงงานได้จัดให้มีมาตรการ ในการคุ้มครองแรงงานให้แก่ผู้ใช้แรงงาน โดยมีการดำเนินการด้านการตรวจแรงงาน ในเรื่องของสภาพการจ้าง การจัดสวัสดิการและผลประโยชน์อื่น ๆ ที่ควรได้รับตามกฎหมายคุ้มครองแรงงาน รวมทั้งมีการให้ความรู้ด้านแรงงานอื่น ๆ ที่คนงานพึงได้รับตามสมควร ประกอบกับรายงานการตรวจแรงงานที่ผ่านมาพบว่า สถานประกอบการที่มีกฎปฏิบัติไม่ถูก

ต้องตามกฎหมายคุ้มครองแรงงาน นั้น ส่วนใหญ่เป็นสถานประกอบการขนาดเล็ก (กรมแรงงาน, 2532) ด้วยเหตุนี้ในการตรวจแรงงานจึงต้องให้ความสนใจต่อโรงงานขนาดเล็กมากกว่าโรงงานขนาดกลางและขนาดใหญ่ คนงานในโรงงานขนาดเล็กจึงมีโอกาสพบกับเจ้าหน้าที่ของกรมแรงงานมากกว่าคนงานในโรงงานขนาดกลางและขนาดใหญ่ ซึ่งมีสภาพการทำงานที่ตื้ออยู่แล้ว

ข้อเสนอแนะ

1. ในการเผยแพร่สารนิเทศไปสู่คนงาน สื่อที่กรมแรงงานควรเลือกใช้มากที่สุดคือ โทรทัศน์ เนื่องจากโดยปกติแล้วคนงานจะมีการสัมผัสสื่อชนิดนี้มากอยู่แล้ว ดังนั้นคนงานจึงมีโอกาสดูจะได้รับสารนิเทศด้านแรงงานได้มากขึ้น
2. ช่วงเวลาที่เหมาะสมในการนำเสนอสารนิเทศด้านแรงงานทางโทรทัศน์ ควรเป็นช่วงเวลา 19.00-21.00 น. และในสื่อวิทยุกระจายเสียงควรเป็นช่วงก่อน 06.00-08.00 น. และถ้ามีความจำเป็นต้องเผยแพร่สารนิเทศทางสื่อมวลชนแล้ว สถานีโทรทัศน์ที่ควรนำเสนอ คือ สถานีโทรทัศน์ช่อง 7 และถ้าหากเป็นหนังสือพิมพ์แล้วควรนำเสนอในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ซึ่งจะ使人งานได้รับสารนิเทศมากขึ้น โดยกรมแรงงานควรมีการขอความร่วมมือจากองค์กรต่าง ๆ เหล่านี้ ในการเผยแพร่สารนิเทศ โดยเป็นการเสนอในช่วงสั้น ๆ เช่น spot ที่ให้ความรู้ด้านแรงงาน หรือประกาศของกระทรวง ซึ่งน่าได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี
3. ในการวางแผนใช้สื่อเพื่อการเผยแพร่สารนิเทศด้านแรงงานของกรมแรงงานนั้น ถ้ากลุ่มเป้าหมายเป็นคนงานในโรงงานอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดใหญ่แล้วควรเลือกใช้สื่อประเภทวิทยุกระจายเสียง และสื่อสิ่งพิมพ์ประเภทต่าง ๆ เช่น แผ่นพับ โปสเตอร์ เป็นต้น ส่วนการเผยแพร่สารนิเทศไปสู่คนงานในโรงงานอุตสาหกรรมขนาดเล็กนั้นควรให้เป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่จากกรมแรงงาน ที่จะทำการเผยแพร่ แนะนำ ให้ความรู้ต่าง ๆ แก่คนงาน จึงน่าจะได้ผลที่ดีกว่า
4. ในกรณีที่สารนิเทศนั้นเป็นเรื่องของแนวปฏิบัติ หรือการให้ความรู้ไปใช้ เช่น เรื่องความปลอดภัยในการทำงาน เป็นต้น ควรเน้นเรื่องการปฏิบัติให้มากขึ้น ให้คนงานเห็นถึงความสำคัญที่จะต้องปฏิบัติ ประโยชน์หรือผลดีในการได้ปฏิบัติ เพราะคนงานยังมีการยอมรับในขั้นนี้น้อยมาก ในขณะที่เดียวกันควรได้มีการประชาสัมพันธ์ให้คนงาน ได้ทราบว่าตนจะสามารถแสวงหาข่าวสาร สารนิเทศที่ต้องการได้ทันที เนื่องจากคนงานส่วนใหญ่ยังไม่ทราบว่าจะสามารถหาแหล่งข่าวสารที่ตนต้องการได้เท่าใด
5. ในการเผยแพร่สารนิเทศจากกรมแรงงาน ควรได้มีการนำข้อมูลส่วนบุคคลของคนงานมาประกอบการพิจารณาด้วย เช่น คนงานในโรงงานที่มีแต่เพศหญิงหรือเพศชาย จำนวนมาก ๆ ช่วงเวลาการทำงานของคนงานในโรงงานนั้นๆ เพื่อจะได้เลือกใช้สื่อที่ตรงกับประชากรกลุ่มเป้าหมายอย่างแท้จริง
6. อย่างไรก็ตามคนงานยังมีการสัมผัสสื่อสารนิเทศด้านแรงงานในระดับน้อยดังนั้น กรมแรงงานจึงควรให้ความสำคัญ ในเรื่องของการผลิตสื่อ และการเผยแพร่สารนิเทศด้านแรง

งานไปสู่คนงานมากขึ้นโดยกำหนดเป็นนโยบายอย่างต่อเนื่องและมีงบประมาณอย่างเพียงพอ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาในเรื่องของข้อมูลส่วนบุคคลของคนงานในด้านอื่น ที่มีผลต่อการสัมผัสสื่อและการยอมรับสารนิเทศด้านแรงงาน เช่น กรณีของลูกจ้างที่เป็นแรงงานเด็ก การใช้สื่อสำหรับกลุ่มเป้าหมายนี้ย่อมมีการเปลี่ยนแปลงไปด้วย

2. ควรมีการศึกษาว่าสื่อชนิดใด การนำเสนอเนื้อหาในแนวใด ที่จะมีผลต่อการยอมรับสารนิเทศในขั้นอื่น ๆ ด้วย เพราะในกรณีที่มีการเผยแพร่สารนิเทศที่มีลักษณะให้ปฏิบัติตาม เช่น การเผยแพร่เรื่องความปลอดภัยในการทำงานส่วนใหญ่จะมีจุดมุ่งหมายเน้นให้คนงานได้มีการปฏิบัติตามเพื่อป้องกันการเกิดอันตรายในการทำงาน ซึ่งถ้าได้มีการศึกษาในลักษณะเช่นนี้แล้ว จะทำให้การเผยแพร่สื่อสารนิเทศในที่มีจุดมุ่งหมายในแนวนี้ได้ผลดียิ่งขึ้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย